

Издателство Жанет 45

е носител на националните награди:

Христо Г. Данов – за принос в националната книжовна култура:

в категория Българска художествена литература (2002);

в категория Издание за деца (2007);

в категория Разпространение на българската книга (2011)

Бронзов лъв на Асоциация българска книга – за цялостен принос в издаването на съвременна българска литература (2002)

Специална награда на АБК за оформление и полиграфическо изпълнение (2005)

Константин Константинов – за принос в книгоиздаването за деца (2005)

и Наградата на ЮНЕСКО – Първи световен конкурс по дизайн на книгата, Франкфурт (2003)

© Ирина Папанчева, автор, 2013

© Митко Новков, редактор, 2013

© Димитър Келбечев, художник, 2013

© Издателство Жанет 45, 2013

ISBN 978-954-491-925-2

Ирина Папанчева

ПЕРО
ОТ
ПЕЛИКАН

Пловдив
2013

ЖАНЕТ 45

Hope is the thing with feathers
„Hope“, Emily Dickinson

1

Първо баща ми ни напусна. По-точно, първо Моника дойде да живее при нас. Моника е приятелка на майка ми от детството. Една вечер майка съобщи на баща ми, че Моника ѝ се е обадила от Бургас. Искала да промени живота си – да дойде в София и да си търси работа. И го попита дали Моника може в началото да отседне къщи, за месец-два, не повече, докато се установи. Баща ми свъси вежди, мълча както обикновено, когато трябваше да се вземе някакво решение. Така думата му натежаваше и на мен ми се струваше, че след като заговори, каквото и да кажеше, падаше като камъчетата, които хвърлям в Бистрица – камъчето изминаваше траекторията си и решително и категорично заемаше мястото си.

– Добре. Но не повече от месец – постанови баща ми. Майка, която, докато баща ми мислеше, беше застинала в очакване, изпусна една въздишка, усмихна се и го целуна по устните.

– Благодаря ти, Ванко, знаеш колко ми е близка. Дано ѝ потръгне най-после животът.

По време на този решаващ за семейството ни разговор, както се оказа по-късно, аз четях „Братята с лъвски сърца“. Но част от вниманието ми беше насочено към разговора. Изведнъж усетих мравки в стомаха си, хукнах към тоалетната и повърнах.

– Мартине, какво ти е? – застана разтревожена на вратата майка.

– Сигурно пак е ял боклуци в училище – компетентно се изказа татко.

Майка се опита да ме прегърне, но аз се изплъзнах от ръцете ѝ и си отидох в стаята.

Това се случи в началото на април.

След месец пристигна Моника.

2

Първото нещо, което каза баба, като ме видя, беше:

– Мартине, ти си станал голямо момче! Дай да те прегърна!

На майка ми не каза нищо. Само прегърна и нея и я задържа по-дълго. Когато я пусна, очите на майка бяха влажни.

Апартаментът на баба ми се намира в центъра на Бургас. В дългия блок встрани от Свободния университет. На „Вардар“. Откакто дядо отиде на небето преди няколко години, тя живее сама в три стаи и кухня. Така че пак ще си имам стая. Не съм бил тук от миналото лято, но тогава бе съвсем за кратко. През лятото с майка и татко ходехме на почивка на Златните и Албена и само минавахме през Бургас да

видим баба, а по-рано и дядо. Никога не оставахме за повече от една нощ.

Баба е сготвила картофена яхния.

– Сигурно сте изгладнели от пътя! – казва тя и ми се струва, че се опитва да бъде весела.

Не съм много гладен, защото само преди час и половина, по време на почивката на автобуса, ядох сандвич с шунка и кашкавал. Майка нищо не яде, тя и сега едва-едва хапва от картофите. Откакто татко ни напусна, почти не яде. В началото плачеше много. Взе си отпуски и само лежеше и плачеше. Тогава изобщо не ядеше. Само идваше да провери дали аз съм ял и ми забъркваше нещо набързо. Освен това водеше дълги телефонни разговори с леля Ана, най-добрата ѝ приятелка. Чувах я да казва, че не ѝ се живее и че стои жива само заради мен. Това много ме плашеше. Ако и майка ме напусне, какво ще правя? Дали ще ме дадат в един от онези домове за деца без родители, в какъвто е израснала баба? Не исках да ходя там. В Бургас сме минавали покрай Дома. Има много висока ограда и децата гледат през решетките навън като маймунки в клетка.

Леля Ана май също се стресна от тези приказки, дойде въкъщи и накара майка да отидат заедно на психичен лекар. Майка не искаше, но леля Ана настояваше и я убеждаваше, докато тя не се предаде. След срещата с лекаря майка започна да пие едни хапченца, да плаче по-малко и дори да хапва и да ме пита какво става с домашните ми. Върна се и на работа.

Редовно се обаждаше и баба. Много по-често от преди. Една вечер говориха дълго. Първо спореха

и майка твърдеше, че се справя. После се разплака. Накрая каза: „Добре, ще дойдем“. Когато разговорът приключи, ми каза: „В края на месеца, след като свършиш училище, ще идем в Бургас. Ще поседим известно време там, при баба ти“.

Не знаех какво да отговоря. Хем ми се искаше да ида на море и да бъда повече време с баба, хем всичките ми приятели и най-вече Алекс бяха в София. Но за да не се разстрои майка пак, се опитах да се усмихна и казах: „Добре“. „Радваш ли се?“, сякаш себе си, а не мен попита. „Много“, казах, и тя ме прегърна, направо ме притисна силно към себе си и аз се притесних, защото толкова отдавна не го беше правила.

3

Историята на майка ми и Моника е дълга. Преди да пристигне Моника, майка я разказа на леля Ана, която слуша внимателно и накрая каза само: „Хм...“. Познавали се от деца. Първо били заедно в една група в детската градина, после учили в един и същи клас в училище, после и двете били приети в Английската гимназия, но след това пътищата им се разделили. Майка дошла да учи в София, където по-късно срещнала баща ми. А Моника изневиделица се омъжила за ученическата любов на майка ми, която била станала нейна. И понеже майка ходела все по-рядко в Бургас, а и някак било *неловко* около това споделяне на една любов (това много не го разбрах, нали уж майка вече била с татко), постепенно

с Моника изгубили връзка. Преди няколко месеца обаче Моника открила майка ми във Фейсбук и ѝ изпратила съобщение. Била се развела с ученическата любов, нямала деца, работела като секретарка във фирма и не била доволна от живота. Това последното майка го разказа оживено и на баща ми, докато вечеряхме, обаче пропусна да спомене за ученическата любов. Той слушаше разсеяно, докато хвърляше по едно око зад гърба ѝ на „Монк“.

През следващите дни майка продължи да говори за кореспонденцията си с Моника, която сега беше редовна. Припомняше си случки от детството и ученическите години, чак заприличваше на ученичка. Когато Моника била малка, много обичала да си хапва и била пухкава. Веднъж, на една екскурзия с класа, минали край пчелин и тя си купила пита с мед. Обаче в питата имало пчела (или оса?), която я ужилила по езика. Моника се разплакала, устата ѝ се подула, а момчетата започнали да се смеят и да ѝ викат Лакомото мече. Майка ми, която уж имала някакъв авторитет пред тях, понеже била отряден председател (каквото и да значи това), ги смъмрила и те се засрамили. Хм, каква била моята майка... После обаче Моника се „отворила“ покрай едни други, поголеми свои приятелки в квартала. Давала на майка ми някакви забранени книги, накарала я да си къносат заедно косите, от което баба ми и дядо ми щели да получат инфаркт, и ѝ помогнала да се запознае с момчето, което харесвала (само не разбрах дали това била *онази* ученическа любов). Майка ми пък ѝ пишела домашните по английски.

Честно, отдавна не бях виждал майка така пърхаша и ентузиазирана. Като я слушах, чак започвах да се чудя как така се е разпаднало едно толкова голямо приятелство?! Не мога да ги разбера жените и туй то!

И така, докато се стигна до онази вечер, в която майка ми попита баща ми дали Моника може да живее с нас.

4

В деня на пристигането ѝ майка си беше запазила час за фризьор. Не се бяха виждали от петнайсет години и искаше да покаже на приятелката си, че „не се е променила много“. Надвечер чух, че се прибира. Чух също, че си говори с някого в коридора. После влязоха. Първо майка, която се обърна към мен и каза:

– Мартине, запознай се с Моника – и имаше нещо различно в гласа ѝ. Все едно щеше да рецитира някакво много важно стихотворение като тези, които учим в училище.

След нея влезе Моника. Беше не много висока жена, със светли коси, постригани по модата, която виждах често тази година. Малко издължени в краищата отпред и по-къси отзад на врата. Лицето ѝ имаше цвят на свещ, чийто пламък бе една широка усмивка. Усмивката разкриваше равни бели зъби. Очите ѝ бяха теменужени и също се усмихваха. Беше облечена в тясна светлосиня блузка с деколте и къса черна пола. Носеше мрежести чорапогащи и черни

Ирина Папанчева
ПЕРО ОТ ПЕЛИКАН
Роман

Българска
Първо издание

Редактор *Митко Новков*
Художник *Димитър Келбечев*
Коректор *Мая Любенова*

Формат 60/84/16
Печатни коли 11

Предпечатна подготовка:
Студио Стандарт ЕООД – Пловдив, тел. 032/60 90 50

Печат: Полиграфически комплекс Жанет 45 – Пловдив
бул. „Ал. Стамболийски“ № 9, тел. 032/60 90 90

Издателство Жанет 45 ООД – Пловдив
бул. „Ал. Стамболийски“ № 9, тел./факс: 032/60 90 60

www.janet45.com

ISBN 978-954-491-925-2